

РІВЕНЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2002 РІК

Берестовський М.В.

Одним з найважливіших показників економічного і соціального розвитку країни є рівень життя населення її громадян.

У 2002 р. сукупні доходи населення збільшилися на 13%. Реальна зміна наявних доходів склала 15,4%.

Не зважаючи на відмічене зростання, рівень доходів населення залишався низьким. Середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу становив лише 65,5% прожиткового мінімуму. У середньому на день житель області мав дохід у сумі 1,4 долари, а у світі рівень бідності визначений доходом у 4 долари на день. Тому потрібно визнати, що більшості нашого населення слід віднести до категорії бідних.

В першу чергу до бідних слід віднести значну частину працюючих, так як розмір середньомісячної заробітної плати становив 84% установленого прожиткового мінімуму. А враховуючи податкове навантаження на фонд оплати праці, відношення заробітної плати до прожиткового мінімуму було ще нижчим і складало лише 69%. При цьому, 58% працюючих мали заробітну плату нижче середнього рівня, а 22% - отримували заробітну плату не вище мінімальної.

На превеликий жаль, найменш захищеною категорією суспільства залишалися пенсіонери. Середня призначена пенсія становила 50% прожиткового мінімуму. Більш двох третин пенсіонерів одержували пенсії у розмірах менших офіційно встановленої межі малозабезпеченості.

Низькі доходи населення стали слідством того, що кінцеві споживчі витрати домашніх господарств задовольняли лише 54,9% прожиткового мінімуму і 88,5% населення мали сукупні витрати менші за величину встановленого прожиткового мінімуму.

Звичайно, бідність – то не ганьба. Втім, бідність принизлива, особливо тоді, коли йдеться про неї в масштабах держави. Президент України подолання бідності визначив, як першочергову і невідкладну проблему.

Крім того, низька купівельна спроможність населення блокує виробництво, не дає змогу нашому споживачеві стати стратегічним двигуном зростання виробництва.

На виконання завдань щодо подолання бідності і посилення ролі працюючих у сфері виробництва слід перед усім поєднати політику економічної стабільності з активною соціальною політикою. Для цього, на нашу думку, слід

- підвищити рівень державних гарантій в оплаті праці працюючих і своєчасно виплачувати заробітну плату з метою виведення працюючих з-поміж бідного населення;
- підвищити роль прожиткового мінімуму, як соціального нормативу – основи для розрахунку мінімальної і середньої заробітної плати з тим, щоб оплата праці стала головним джерелом доходів населення. При цьому, прожитковий мінімум повинен відповідати не середній, а мінімальній заробітній платі;
- посилити зв'язок оплати праці з кінцевими результатами виробництва і праці;
- довести до належного рівня заробітну плату найманих працівників з метою забезпечення стійкого платоспроможного попиту населення і розширення економічних стимулів для розвитку виробництва;
- активізувати участь працівників в особистому соціальному забезпеченні, шляхом переходу від розподільчої до накопичувальної системи нарахування пенсій, при якій людина буде заробляти персонально на себе, а не на всіх пенсіонерів взагалі.